

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nucleus Coppensteinivus Conceptuum Prædicabilium In Dominicas Festaqve omnia per Annum

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1624

Concio Qvinta. De pœna damni.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51556](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51556)

CONCIO QVINTA.

De pœna damni.

ESau reprobus, Gen. 27. cernens pater-
na se benedictione priuatum, furere
cepit & efferascere: Ita cacodæmones,
cœlo exclusissimi, sæuiunt in hæredes
cœlicæ benedictionis; quo plures sui da-
mni confortes nanciscantur.

Super quo Damno nos

- I. Quod non esse sit melius, quam in pœnis esse.
- II. Pœna damni in quo consistat.
- III. Quanta sit pœna Damni.
- IV. De partibus aliis pœnæ eiusdem.

P A R S I.

Non esse melius est, quam in pœnis esse.

NVnquam nasci, quam damnari, fa-
tius est. 1. Matth. 20. Bonum erat ei, si
natus non fuisset homo ille. 2. Iob solum cor-
poralibus tangebatur pœnis, & tamen
maledixit diei suo, & locutus est, cap. 3. Pereat
dies in qua natus sum, & nox in qua dictum est,
conceptus est homo. Dies illa vertatur in tene-
bras. Quanto magis se non esse optabunt
damnati; quam sic miseros esse. 3. Non
diceret, Iob. 10. Quare de vulua eduxisti me?
Qui vtinam cōsumptus essem, ne oculus me vi-
deret. Fuissim quasi non essem. Quia, ait S. Hi-
er. melius est non esse, quam male esse.

II. Ideo Apoc. 9. quærent homines mortem,
& non inuenient eam: desiderabunt mori, &
mors fugiet ab eis. Si hoc in antichristiana
persecutione; quanto magis in inferno?
1. Nam si Saul, 1. Reg. 31. in gladium incum-
bens mori maluit, quam superuiuere, fu-
so fugatoque suo exercitu: nil mirum,
damnatos velle non esse. 2. Tobias ob
cæcitatem pertraxus vitæ erat: ca. 4. Præci-
pe in pace recipi spiritum meum: Expedi enim
mihi magis mori, quam viuere.

Optant igitur non esse, qui in æterna

viuunt morte. Nam Psal. 33. Mors peccato-
rum pessima. Mala est quæ corpus ab ani-
ma separat. Peior, quæ animam abs Deo:
Ezech. 18. Anima enim quæ peccauerit, ipsa
moriatur. Pessima damnandorum: Rom.
1. Quoniam qui talia agunt, digni sunt morte
Æterna. Atque hæc memorare nouissima
tua, & in æternum non peccabis.

P A R S II.

Pœna Damni in quo consistat.

CVM in quolibet peccato duo quæ-
dam insint: Auerfio à Deo, & Con-
uerfio ad creaturam: ideo duplex ei pœ-
na decernitur, quæ vtrique respondeat:
auerfioni pœna damni: sensus, conuer-
fioni. Quod breuiter ita S. Ilidor. 1. 1. de
summo bono cap. 31. Et mentem vrit tristi-
tia, & corpus flamma. Matth. 7. Omnis arbor
quæ non facit fructum bonum, excidetur, Et in
ignem mittetur, id est, & à visione Dei se-
parabitur, & cruciabitur igne.

II. Iussit Deus, Deut. 20. ab Israelitis, ter-
ram promissam ingressis, quotquot ar-
bores essent steriles, succidi, non autem
frugiferas. Ita peccatores. Quibus succi-
fio, id est, visionis diuinæ priuatio longe
accidit tristior, quam in ignem missio.

2. Istam cōminatus Israelitis est Deus;
Deut. 32. Abscondam faciem meam ab eis. Deu-
ter. 31. Irascetur furor meus contra eum: dete-
linquam eum, & abscondam faciem meam ab
eo, & erit in deuorationem: inuenient eum om-
nia mala, & afflictiones. Vere, quia Deus non
est mecum, inuenerunt me hæc mala. Similes
ad Salomonem minæ. 2. Par. 7. 3. Quod si
ob discessum Pauli, Milesij fuerunt dolentes
maxime in verbo, quod dixerat: quoniam am-
plius faciem eius non essent visuri? quis dolor
erit faciem Dei nunquam aspecturis?

4. Quid acerbissime dolebat Caino? *Figura a-*
Gen. 4. Nonne hoc? Ecce, eiecit me hodie à *lia.*
facie terre, & à facie tua abscondar & ero va-
gus & profugus in terra. Omnis igitur, qui in-
uene-

Peccati vi-
culpa, sic
pœna du-
plex.

Pœna dani
Figura.

Minatio.

Figura a-

uenerit me, occidit me. Tales & reprobi: Pl. 9. Inj. rmabuntur, & peribunt à facie tua.

PARS III.

Quanta sit poena damni.

Est in infinita & dolorosa Simile.
I. Et omnino poena damni infinita: quia amissum bonum est infinitum.

Exempli.
1. Sicut, qui ipso temporis articulo in terrimum carcerem manciparetur, quo regni adire coronam deberet. Velut Nabuchodonosori euenit; qui in apice gloria consistens, ecce obbrutescit, & ad feras in saltus eijcitur. Dan. 4. Quem putas is casus ei, quantumque exacerbarit dolorem? 2. Sensit Sedechias, 4. Reg. 25. ex regno in Babylonem captiuus abreptus, carceratus, exoculatus, quantum ea mutatio vulnus infligat. Sed quæ mutatio par huic: ex vita gratiæ in mortem mortis prolabi? Istam quæ fando lingua; imo quæ mens cogitando fuerit? 3. Heu, quis dolor, pristina repetenti animo Iob? c. 29. Quis mihi tribuat, ut sim iuxta menses pristinos, quando lauabam manus meas butyro, & petra fundebat mihi riuos olei. Ne quicquam tunc optaris damnatis istud:

O mihi prateritos referat si Sospiter annos!

Miseria est fuisse felium.
II. Bene Boetius: Omnium miseriarum est maxima, meminisse felicem se fuisse: & ut dånati potuisse adire se gloriã cœlestem. 1. Hinc S. Chrysostomus, hom. 47. ad pop. Ant. Multi inferni ignem timent, sed ego maxime amarum dico amissionem gloriæ. Nam qui non nouimus magnitudinem cœlestis boni, non possumus intelligere, quantum malum sit, illo priuari.

2. Hinc Psalm. 10. Pluet super peccatores laqueus, ignis, sulphur, &c. quasi dicat. Hæ poenæ sensus sunt quasi guttulæ ad vnam poenam damni. Ita Augustinus, l. de trip. habit. cap. 2. 3. Chrysost. etiam addit: Si nulla extrinsecus poena sensus torqueret: hæc sola sufficeret poena damni. 4. Cyr. orat. de exitu animæ. A Sanctis dirimi, graue: grauius

à Deo sociari: ignominiosum, tum manibus, tum pedibus colligari: durum, in ext. tenebras an. audari: horridum fremere, dentibus stridere, acerbum, iugibus poenis atteri, laboriosum flammam lingua sustinere.

III. Verba defunt malo paria infinito. 5. Sane istud vnice deprecabatur Psaltes. 26. Ne auertas faciem tuam à me. Pl. 50. Ne proicias me à facie tua. Hoc obsecrabat vnice: Pl. 79. Ostende faciem tuam, & salui erimus. Quo dånabilius est, quicquid ipsam ab cuiusquam anima auertit.

Auersio Dei est summa infelicitas.

Quanto id deplorandum est magis quam sius Annæ Tobianæ filius? Tob. 10. Heu, heu me, fili mi? Ut quid te misimus peregrinari, lumen oculorum nostrorum, baculũ senectutis nostræ? Omnia simul in te habentes te non debuimus dimittere a nobis. Cōsolantem Tobiam ea non audiebat: indies ad speculandum excurrerat, num aduentantem cerneret. O amor & desiderium! Quanto maius fuerit beatitatis æternum amissæ? 2. Fatetur, quid sentire videbatur, Psalm. 41. fuerunt mihi lacrymæ panes die, ac nocte, dum dicitur mihi quotidie Vbi est Deus tuus.

3. Vltimæ huius miseris faciem in prodigo videre est. Vixerat ad carnem beate, sed vixerat. Subijt metanæa, & turpis egestas: Queritur: Luc. 15. Quanti mercenarij in domo patris mei abundant panibus? Ego autem hic fame pereo. Surgam, &c. Sed qui is lurco, ad damnatum orco pabulum? Quid domus ea Patris ad cœlum? De quo Psalm. 111. Gloria & diuitia in domo eius: vbi pater noster, qui est in cœlis.

PARS IV.

De partibus alijs poenæ damni.

I. Dirus igitur is dolor est, at odiũ Dei *Odiũ Dei*
in impios intolerabilius ipsis est, Pl. 5. Odisti omnes qui operantur iniquitatem. Ideoque vicissim Psalm. 111. Peccator videbit intellectu, & irascetur voluntate, dentibus suis

Ccccc 3 suis

suis fremet, & tabescet memoria. Et Psal. 73. Superbia eorum, qui te oderunt, ascendit semper. Et 82. qui te oderunt extulerunt caput.

1. Vermis
cōscientia.

II. Accedit istis Vermis conscientia, siue Synderesis, de qua D. Tho. 2. 2. q. 41. Ha. 66. Vermis eorum non morietur, & ignis non extinguetur. Hoc est, quod finxerunt Poetae de vulture rosore iecoris Tytiani apud inferos: Vt Ouid. in Metamor.

Sic inconsumtum Tyty, semperq; renascens,
Sic perit, vt possit saepe perire tecur.

2. Ergo cō-
sule consci-
entia.

II. Quare, Luc. 18. Cum vadis viator viuens cum aduersario tuo conscientia ad principem Deum vindicem fandi atque nefandi in via mortalis vitæ, da operam liberari ab illo per Confessionem.

3. Ne culpa
sit agnitio
sera.

Alioquin sero vel damnatus fatebere: 1. Pl. 118. Iustus es Domine, & rectum iudicium tuum. 2. Sicut fratres Iosephi dum frumentatum irent in Aegyptum, rodente animas vulture hoc dicebant: Genes. 42. Merito hac patimur, quia peccauimus in fratrem nostrum, dum deprecaretur nos, & non audiuimus eum: ideo venit super nos ista tribulatio. 3. Ita recordabatur, talione accepta, Adonibezech; sub cuius mensa 70. Reges abfectis manibus ac pedibus colligebant micas: & ait: Iud. 1. Sicut feci ita reddidit mihi Deus. Fuiſti hic in Deum tyrannus? isthic dæmones patiaret tyrannos.

4. Et pœni-
tentia va-
na.

De istis Sap. 5. Pœnitentiam agentes: at feram ac vanam; & præ angustia Spiritus gementes. At frustra.

1. Nam ait Augustinus, li. de fide ad Petrum. Tempus acquirendi vitam æternam in ista tantum vita Deus hominibus dedit, vbi voluit etiam pœnitentiam esse fructuosam.

2. Quid enim? Quia Iure consulti apud Vlpia. ff. de pig. action. aiunt. Nummis adulterinis solutio nulla peragitur. Talis damnatorum pœnitentia est. Et æternum istud pœnitere quantulo emtum est? Memorare nouissima tua, & in æternum non peccabis.

CONCIO SEXTA.

De eternitate pœnarum inferni.

MInatur Deus, Ierem. 17. Succendam ignem in portis eius, & deuorabit domos Ierusalem, & non extinguetur. Talis inferni est ignis.

Super quo nos

- I. De non procrastinanda pœnitentia.
- II. Quod inferni pœnae sint æternæ.
- III. Cur iustum sit inferni pœnas æternare.
- IV. Qui corpus in pœnis æternet.

P A R S I.

De non procrastinanda pœnitentia.

I. PEr frequens admonet S. Scriptura, 1. Iam operi- vt Gal. 6. operemur bonum dum tempus dum est habemus. nam post hoc operari non est; sed mera cessatrix æternitas.

2. Hinc orat Psal. 51. Conuerte Domine, & eripe animam meam: saluum me fac propter misericordiam tuam. Quoniam non est in morte, qui memor sit tui. O damnosa mortaliū procrastinatio sese conuertendi?

Herus cœlo sicco facta tecta reparat, ac brumales procellas occupat, vt refarta domus ab ea vitium non accipiat. Et naua per æstatem nauem reficit, vt in altum prouecta, queat vadas sustinere. Ita prouidus Christianus temporis confulit saluti.

Ita Luc. 14. Rex iturus committere bellum cum alio rege, prius cogitat, si possit cum 10000. occurrere qui cum 20. venit ad se Alioqui, illo adhuc longe agente, legationem mittens rogat ea, quæ pacis sūt. Quid? Aduersaris Deo; innumeras contra religiones Angelorum educenti: studes, satanæ, mundi, carni, hostibus tuis infestissimis & copias in te innumeras distantibus: qui respiciunt terram, & faciunt eam tremere: neque dum rogas ea Deum, quæ pacis sunt.

II. No-